

Testing the Structural Model of Factors Affecting the Development of Women's Public Sports in Iraq

Intesar Hamad Esmail Al-Shammari¹, Elham Moshkelgosha^{2*}, Hossein Makki Mahmoud³, Mahboobeh Khodaparast⁴

1. PhD Student, Department of Sports Management, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

2. Assistant Professor, Department of Physical Education, Mobarakeh Branch, Islamic Azad University, Mobarakeh, Isfahan, Iran

3. Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Babel, Hilla, Iraq

4. Assistant Professor, Department of Sports Management, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

ABSTRACT

Received: 17 Jan 2025

Accepted: 03 Mar 2025

Available Online: 09 Jun 2025

Keywords

Public Sports, Women, Health, Social Capital

The aim of this study is to test the structural model of factors affecting the development of women's public sports in Iraq. The research method is descriptive-correlational, conducted through a survey approach, and structural equation modeling was used to test the hypotheses. The statistical population included 384 women from Karbala province who regularly participated in public sports. The sample for this study was selected through complete accessibility sampling. To measure the factors affecting the development of women's public sports in Iraq, a researcher-made questionnaire designed based on interviews with experts was used. Data analysis was performed using structural equation modeling. The results indicated that causal conditions (decision-making institutions, distributive justice, technology, individual factors, interpersonal factors), strategies (creating formal preconditions for participation development, promoting a culture of participation, designing a participation system), intervening conditions (structural weaknesses, lack of financial resources, lack of human resources), and contextual conditions (social factors, cultural factors, economic factors, media orientation, laws and regulations) are related to the outcomes of the development of women's public sports in Iraq (social capital, development of women's public sports, and women's health development). The development of women's public sports in Iraq, which leads to social capital, the development of women's public sports, and the improvement of women's health, must be included in Iraq's sports and health planning with a systematic approach.

How to cite:

Hamad Esmail Al-Shammari, I., Moshkelgosha, E., Makki Mahmoud, H., & Khodaparast, M. (2025). Testing the Structural Model of Factors Affecting the Development of Women's Public Sports in Iraq. *Study and Innovation in Education and Development*, 5(3), 1-26.

* Corresponding Author:

Dr. Elham Moshkelgosha

E-mail: elham_moshkelgosha@yahoo.com

© 2025 the authors. Published by Institute for Knowledge, Development, and Research.

This is an open access article under the terms of the [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) License.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

In contemporary society, with the evolving perspectives of people, there is an increasing desire for a happy, healthy, and long life. Studies have shown that physical activities can add up to 14 years to human life (1). Despite abundant evidence supporting the benefits of physical activity, high levels of physical inactivity are still reported globally (2). Public sports refer to regular sports activities aimed at physical and mental health. The mental and social health benefits facilitated through sports participation often outweigh those obtained through other leisure or recreational activities (3). These benefits are observed across various groups in society, including youth, adults, the elderly, men, and women (4).

Women constitute half of the population, and their health undeniably affects the well-being of families and society (5). Research indicates that regular physical activity in women of all ages plays a crucial role in disease prevention and maintaining physical and mental health (6-9). Nevertheless, physical inactivity has become a global epidemic with significant health, economic, environmental, and social consequences (10). Women are about 8% less active than men worldwide and have maintained lower levels of physical activity over past decades (11). A global study across 142 countries showed that even a slight increase in women's physical activity, without any change in men's activity, could achieve the World Health Organization's goal of reducing physical inactivity by 10% by 2025 (12). Addressing the gender gap and improving women's physical activity levels is essential, as societal expectations and cultural norms negatively impact women's participation in sports (13, 14).

Public or health-oriented sports, pursued across different communities for joy, vitality, and well-being, are characterized by widespread participation, inclusivity regardless of age (15), being group-oriented, voluntary, affordable, non-competitive, and enjoyable (16). Although various interpretations of public sports exist, the Ministry of Sports and Youth defines it as sports activities that enhance physical and mental well-being, foster social relationships, and are accessible to all (17).

The development of women's public sports is a vital dimension of promoting health, enhancing social participation, and achieving gender equality in modern societies. Recent cultural and social changes underscore the importance of sports for women as a key factor in boosting self-confidence, improving quality of life, and creating equal opportunities in social and economic spheres (18). Numerous studies have examined the development of

public sports to identify effective strategies, policies, and models. For example, Parsajoo et al. (2018) identified strategic indicators for attracting private sector participation in Iran's public sports development (19). Nazari and Shahouli Kouh Shouri (2022) explored the future of public sports education in Iran, proposing four development scenarios (20). Abedini and Talebi (2017) highlighted the positive impact of social networks on Iran's public sports development (21), while Moradi et al. (2011) designed a model for the role of mass media in public sports development (22). Vafae Moghadam et al. (2018) emphasized the importance of eliminating environmental barriers and increasing motivational factors (23).

A review of literature revealed that past studies often focused on specific aspects of public sports development, with limited attention to women's public sports development in Iraq. Despite the presence of various sports organizations in Iraq, women's participation remains unsatisfactory. Supporting sports should be a priority for the government, yet evidence suggests insufficient attention to sports funding. True mass participation in sports requires cross-sector collaboration, with senior managers playing a crucial role (24). Given the significance of the issue, this study aims to develop a structural model of factors influencing the development of women's public sports in Iraq.

METHODS AND MATERIALS

This applied research employed a descriptive-correlational survey method. The statistical population comprised 384 women from Karbala province who regularly participated in public sports, selected through accessibility sampling. Data were collected using a researcher-made questionnaire developed based on expert interviews. Data analysis was conducted using grounded theory (Strauss and Corbin approach) with open, axial, and selective coding. Open coding identified 85 concepts from interview data. Axial coding categorized these concepts into 20 subcategories and six main categories: causal conditions, contextual conditions, intervening conditions, strategies, outcomes, and the central phenomenon. The questionnaire included 85 items derived from these concepts. Validity was assessed through content validity, face validity, and factor analysis using Smart PLS software, with acceptable factor loadings and composite reliability. Data normality was confirmed using the Kolmogorov-Smirnov test, and structural equation modeling (PLS) was used for data analysis. Path coefficients, R^2 , Q^2 , and GOF indices indicated a strong model fit.

FINDINGS

The qualitative data analysis identified six main categories. Causal conditions included strategic thinking, decision-making institutions, distributive justice, technology, individual factors, and interpersonal factors. Contextual conditions comprised social, cultural, economic factors, media orientation, and legal regulations. Intervening conditions were structural weaknesses, lack of financial resources, and shortage of human resources. Strategies encompassed creating formal participation preconditions, promoting a participation culture, and designing a participation system. Outcomes included social capital, development of women's public sports, and women's health development.

Quantitative analysis showed that all path coefficients were significant at the 0.001 level. Causal conditions had a path coefficient of 0.731, contextual conditions 0.742, intervening conditions 0.753, and strategies 0.724, all significantly influencing the development of women's public sports in Iraq. Contextual conditions had the highest impact. The R^2 value for the outcome variable was 0.703, and Q^2 was 0.654, indicating strong predictive power. The GOF index was 0.712, reflecting a good model fit. The study concluded that causal, contextual, intervening conditions, and strategies strongly influence the development of women's public sports in Iraq.

DISCUSSION AND CONCLUSION

The findings highlighted that causal conditions such as strategic thinking are essential for developing women's public sports, emphasizing long-term planning and strategic approaches. Decision-making institutions play a critical role by providing infrastructure, allocating budgets, and formulating supportive policies. Distributive justice ensures fair access to sports resources for all women, addressing geographic and socio-economic disparities. Technology enhances access to sports through digital platforms and wearables, motivating women's participation.

Individual factors like self-confidence, health awareness, and intrinsic motivation significantly influence women's involvement in sports. Interpersonal factors, including family and peer support, foster a sense of belonging and commitment. Social factors like norms and values, cultural acceptance, economic stability, media orientation, and legal support also impact sports development. Structural weaknesses, financial constraints, and human resource shortages were identified as major intervening conditions, highlighting the need for improved infrastructure, funding, and trained personnel.

Strategies for promoting women's public sports include creating formal participation frameworks, raising public awareness, and establishing participation systems with financial backing and accessible platforms. The outcomes demonstrated that developing

women's public sports enhances social capital, improves women's health, and fosters social cohesion, reducing health costs and enhancing quality of life. This study underscores the need for systematic planning and investment in women's public sports in Iraq to achieve sustainable development and gender equality.

آزمون مدل ساختاری عوامل موثر بر توسعه ورزش همگانی زنان عراق

انتصار حمد اسماعیل الشمیری^۱، الهام مشکل گشا^{۲*}، حسین مکی محمود^۳، محبوبه خداپرست^۴

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

۲. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، مبارکه، اصفهان، ایران

۳. دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه بابل، حله، عراق

۴. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

چکیده

هدف از این مطالعه آزمون مدل ساختاری عوامل موثر بر توسعه ورزش همگانی زنان عراق است. روش تحقیق توصیفی — همبستگی که به روش پیمایشی انجام شده است و برای آزمون فرضیه‌ها از مدل سازی معادلات ساختاری استفاده شد. جامعه آماری شامل ۳۸۴ نفر از زنان استان کربلا بودند که به طور منظم در ورزش همگانی شرکت می‌کردند. نمونه این تحقیق به صورت تمام در دسترس انتخاب شدند. برای اندازه گیری عوامل موثر بر توسعه ورزش همگانی زنان عراق از پرسشنامه محقق ساخته که بر اساس مصاحبه با خبرگان طراحی شد استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش مدل یابی معادلات ساختاری انجام گرفت. نتایج حاکی از آن بود که شرایط علی (نهادهای تصمیم گیرنده، عدالت توزیعی، تکنولوژی، عوامل فردی، عوامل بین فردی)، راهبردها (ایجاد پیش زمینه‌های رسمی توسعه مشارکت، ترویج فرهنگ مشارکت، طراحی نظام مشارکت)، شرایط مداخله‌گر (ضعف ساختاری، کمبود منابع مالی، کمبود منابع انسانی)، شرایط زمینه‌ای (عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، عوامل اقتصادی، جهت گیری رسانه ای، قوانین و مقررات) با پیامدها توسعه ورزش همگانی زنان عراق (سرمایه اجتماعی، توسعه ورزش همگانی زنان، توسعه سلامت زنان)، در ارتباط است. توسعه ورزش همگانی زنان در عراق که منجر به سرمایه اجتماعی، توسعه ورزش همگانی زنان، توسعه سلامت زنان می‌شود بایستی با رویکردی سیستماتیک در برنامه ریزی ورزش و سلامت کشور عراق گنجانده شود.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۳

تاریخ چاپ: ۱۴۰۴/۰۳/۲۰

واژگان کلیدی

ورزش همگانی، زنان، سلامت، سرمایه اجتماعی

شیوه ارجاع دهی:

حمد اسماعیل الشمیری، انتصار، مشکل گشا، الهام، مکی محمود، حسین، و خداپرست، محبوبه. (۱۴۰۴). آزمون مدل ساختاری عوامل موثر بر توسعه ورزش همگانی زنان عراق. پژوهش و نوآوری در تربیت و توسعه، ۵(۳)، ۱-۲۶.

نویسنده مسئول:

دکتر الهام مشکل گشا

پست الکترونیکی: elham_moshkelgosha@yahoo.com

© ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.

در حال حاضر با تغییرات متنوعی که در نوع نگرش مردم به وجود آمده است بیشتر آن‌ها خواهان زندگی‌ای شاد، سالم و طولانی هستند. تحقیقات نشان داده فعالیت‌های حرکتی می‌تواند عمر انسان را حتی تا ۱۴ سال اضافه کند (1). با وجودی که شواهد فراوانی بر مفید بودن فعالیت بدنی صحنه می‌گذارند اما کماکان در کل دنیا گزارش‌ها نشان دهنده درصد بالای افراد غیر فعال است (2). منظور از ورزش همگانی، فعالیت‌های ورزشی منظم است که با هدف سلامت جسمی و روحی صورت می‌پذیرد. اغلب، مزایای سلامت روانی و اجتماعی که از طریق شرکت در ورزش تسهیل می‌شود، بیشتر از مزایایی است که از طریق شرکت در سایر اوقات فراغت یا فعالیت‌های تفریحی حاصل می‌شود (3). قابل توجه است که این مزایا در ورزش‌ها و گروه‌های مختلف جامعه (از جمله جوانان، بزرگسالان، سالمندان، مردان و زنان) مشاهده می‌شود (4).

زنان نصف جمعیت جامعه را تشکیل می‌دهند و بی‌تردید سلامت آن‌ها در سلامت خانواده و جامعه اثرگذار است (5). تحقیقات نشان داده است که فعالیت بدنی منظم زنان در تمام سنین در پیشگیری از بیماری‌ها و حفظ سلامت جسمی و روانی نقش دارد (6-9). با این حال، عدم فعالیت بدنی در حال حاضر یک بیماری همه گیر با پیامدهای بهداشتی، اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی گسترده است (10)؛ زنان تقریباً ۸ درصد کمتر از مردان در سراسر جهان فعال بودند و در دهه‌های گذشته در سطح پایین تری از فعالیت بدنی باقی مانده بودند (11). یک مطالعه جهانی در ۱۴۲ کشور نشان داد که بدون هیچ تغییری در فعالیت بدنی مردان، تنها افزایش جزئی در فعالیت بدنی زنان می‌تواند به هدف جهانی سازمان بهداشت جهانی برای کاهش ۱۰ درصدی عدم فعالیت بدنی تا سال ۲۰۲۵ دست یابد (12). بنابراین، نیاز به مقابله با شکاف جنسیتی و بهبود سطوح فعالیت بدنی زنان وجود دارد. علیرغم تحقیقاتی که نشان می‌دهد مردان از نظر بیولوژیکی فعال تر از زنان هستند فعالیت بدنی زنان نیز ممکن است تحت تأثیر منفی انتظارات اجتماعی و هنجارهای فرهنگی قرار گیرد (13, 14).

ورزش همگانی یا سلامت محور از انواع فعالیت‌های ورزشی منظم و تأثیرگذار است که با ایجاد نشاط، شادابی و سلامت در سطح جوامع مختلف پیگیری می‌شود. مشارکت گسترده و محدود نبودن به سن (15)، گروهی بودن، آزادانه و انتخابی بودن، کم‌هزینه بودن، کم‌اهمیت بودن رقابت و برد و باخت، جنسیت، نژاد، زمان و مکان و تفریحی، با نشاط و شاد بودن (16)، همگی توصیف‌کننده جنبه‌های مختلف ورزش همگانی می‌باشند. به هر حال تعابیر مختلفی از تعریف ورزش همگانی وجود دارد؛ ولی با استناد به تعاریف و مفاهیم استاندارد وزارت ورزش و جوانان، ورزش همگانی را می‌توان آن دسته از فعالیت‌های ورزشی اطلاق نمود که نشاط، سلامت بدنی و روانی را بهبود بخشد و می‌تواند روابط اجتماعی را شکل دهد و امکان شرکت برای همه افراد وجود داشته باشد (17).

توسعه ورزش همگانی زنان یکی از مهم‌ترین ابعاد ارتقاء سلامت، افزایش مشارکت اجتماعی و تحقق برابری جنسیتی در جوامع معاصر است. با توجه به تغییرات فرهنگی و اجتماعی در دهه‌های اخیر، توجه به ورزش زنان به عنوان یک عامل کلیدی در

تقویت اعتماد به نفس، بهبود کیفیت زندگی و ایجاد فرصت‌های برابر برای زنان در عرصه‌های مختلف اجتماعی و اقتصادی، بیش از پیش احساس می‌شود (18).

مطالعات زیادی، توسعه ورزش همگانی را با هدف شناسایی استراتژی‌های مناسب، سیاست‌گذاری و ارائه الگو در این زمینه، مورد بررسی قرار داده‌اند؛ در این ارتباط پارساجو و همکاران (۱۳۹۷) به شناسایی شاخص‌های راهبردی موثر بر جلب مشارکت بخش خصوصی در توسعه ورزش همگانی ایران پرداختند؛ آن‌ها راهبردهای اداری و رویه‌ای، راهبردهای حقوقی و قانونی، راهبردهای اطلاعاتی و دانشی، راهبردهای عملیاتی و اجرایی، راهبردهای مالی، راهبردهای حمایتی و پشتیبانی، راهبردهای مدیریتی و برنامه‌ریزی، راهبردهای نظارتی و کنترلی، راهبردهای اقتصادی و راهبردهای سازماندهی و هماهنگی را ارائه نمودند و اذعان داشتند که این راهبردها می‌تواند مسئولین ورزش ایران را در جهت جلب مشارکت بخش خصوصی در توسعه ورزش همگانی یاری نماید (19)؛ نظری و شهبولی کوه شوری (۲۰۲۲) به کشف آینده‌های پیش‌روی آموزش ورزش همگانی ایران و تدوین سناریوهای توسعه آن برای ۲۰ سال آینده پرداختند؛ آن‌ها با معرفی دو عدم-قطعیت کلیدی "ایجاد حس تقاضا به ورزش مبتنی بر فن‌آوری‌های نوین" و "بهینه‌سازی جسمی با نهادهای سازی ورزش"، چهار سناریو مربوط با توسعه آموزش ورزش سلامت محور ایران، ارائه نمودند (20)؛ همچنین عابدینی و طالبی (۱۳۹۶) معتقدند که شبکه‌های اجتماعی بر توسعه ورزش همگانی ایران تأثیر مثبت و معناداری دارد؛ در ارتباط با تأثیر رسانه‌ها در توسعه ورزش همگانی (21)، مرادی و همکاران (۱۳۹۰) به طراحی الگوی نقش رسانه‌های جمعی در توسعه ورزش همگانی پرداختند؛ آن‌ها شاخص‌های ۵ گانه موانع توسعه، عوامل تسهیل‌کننده، عوامل توسعه‌دهنده، راهبردهای توسعه و پیامدهای حاصل از توسعه ورزش همگانی با توجه به نقش رسانه‌ها را ارائه نمودند (22)؛ در پژوهش دیگری در ارتباط با ارائه الگو در ورزش همگانی ایران، وفایی‌مقدم و همکاران (۲۰۱۸) عنوان نمودند که بسیاری از عوامل توسعه به خود افراد مربوط نمی‌شوند؛ بلکه با تسهیل در عوامل سوق‌دهنده محیطی و برطرف کردن موانع موجود، افراد با خیال آسوده ورزش همگانی را از بین فعالیت‌های اوقات فراغت انتخاب خواهند کرد؛ گرچه تغییر در مفاهیم ورزش همگانی و افزایش انگیزاننده‌ها از عوامل مهمی هستند که باید به وجود آیند (23).

مطالعه ادبیات مربوط به توسعه ورزش همگانی، نشان داد که پژوهش‌های گذشته معطوف به بررسی موردی و گاه‌ها یک جنبه خاص از توسعه بوده است و تاکنون توسعه ورزش همگانی زنان در عراق پرداخته نشده است. در عراق علیرغم وجود سازمان‌ها و بخش‌های متعدد ورزشی که هرکدام خود را به‌نوعی در قبال ورزش همگانی مسئول می‌دانند، متأسفانه تعداد زنان شرکت‌کننده در ورزش همگانی نسبت به سایر کشورها وضعیت چندان مطلوبی ندارد. حمایت از ورزش باید از اولویتهای اصلی در دستگاه دولت باشد، اما شواهد حاکی از آن است که دولت نسبت به بودجه ورزش و فعالیت‌های موجود در این حوزه اهمیتی نداشته است. واقعیت این است که تا همگانی شدن حقیقی ورزش در عراق فاصله زیادی وجود دارد. ورزش همگانی یک فعالیت فرابخشی است و نباید این مقوله را در دولت و دستگاه‌های دولتی محدود کرد. ورزش همگانی باید در تمامی دستگاه‌ها و جریانات اجتماعی به‌منزله یک الزام مطرح باشد و پیش از کارکنان، مدیران ارشد سازمان بایستی این امر را درک کنند. اگر ورزش همگانی به‌عنوان یک الزام می‌بایست عملیاتی شود،

بخش اصلی اجرای این هدف با همکاری و همیاری مدیران ارشد تحقق پیدا می‌کند (24). علیرغم تلاش‌های بهداشت عمومی برای ارتقاء فعالیت بدنی منظم، سطح پایینی از این فعالیت‌ها در بزرگسالان در بسیاری از کشورها گزارش شده است. ورزش و امکانات تفریحی که در آن ساکنان با دسترسی مناسب و آسان می‌توانند در طیف وسیعی از فعالیت‌های بدنی شرکت کنند می‌تواند یک منبع مهم جامعه برای ارتقاء فعالیت بدنی باشد. با توجه به اهمیت موضوع، محقق در این پژوهش درصدد است که به تدوین الگوی مطلوب ورزش همگانی زنان عراق بپردازد؛ بنابراین سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که مدل ساختاری عوامل موثر بر توسعه ورزش همگانی زنان عراق چگونه است؟

روش پژوهش

تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی، از نظر نحوه گردآوری داده‌ها، کمی و از نظر ماهیت و روش در زمره تحقیقات توصیفی-پیمایشی قرار دارد. جامعه آماری شامل ۳۸۴ نفر از زنان استان کربلا بودند که به طور منظم در ورزش همگانی شرکت می‌کردند. از روش نمونه‌گیری در دسترس برای انتخاب این افراد استفاده شد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل این پرسشنامه توسعه ورزش همگانی زنان عراق که بر اساس مصاحبه با خبرگان طراحی شد، بود. تحلیل داده‌ها، با توجه نظریه برخاسته از داده‌ها (با رویکرد اشتراوس و کوربین) انجام شد. اولین مرحله تجزیه و تحلیل داده‌ها بر اساس این نظریه، کدگذاری باز است. در مرحله کدگذاری باز، داده‌ها که از مصاحبه به دست آمده بود و از مصاحبه‌ها ضبط و یادداشت‌برداری شده بود، مورد مطالعه قرار گرفت و ۸۵ مفهوم نهایی (کد) استخراج شد. با توجه به کدگذاری باز، در کدگذاری محوری مفاهیم مشترک و مشابه از نظر مفهومی و معنایی در قالب ۲۰ زیر مقوله (مفهوم فرعی) طبقه‌بندی و آنگاه مفاهیم مشترک از لحاظ معنایی در قالب شش مقوله اصلی طبقه‌بندی شدند. در مرحله سوم از طریق کدگذاری انتخابی (گزینشی) ارتباط بین مقوله‌ها مشخص و در نهایت مدل مفهومی پژوهش حاصل شد. در مجموع از کل مصاحبه‌ها و با استفاده از کدگذاری باز، محوری و گزینشی (انتخابی)، شش مقوله شامل شرایط علی (نهادهای تصمیم‌گیرنده، عدالت توزیعی، تکنولوژی، عوامل فردی، عوامل بین فردی)، راهبردها (ایجاد پیش زمینه‌های رسمی توسعه مشارکت، ترویج فرهنگ مشارکت، طراحی نظام مشارکت)، شرایط مداخله‌گر (ضعف ساختاری، کمبود منابع مالی، کمبود منابع انسانی)، شرایط زمینه‌ای (عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، عوامل اقتصادی، جهت‌گیری رسانه‌ای، قوانین و مقررات) و پیامدها توسعه ورزش همگانی زنان عراق (سرمایه اجتماعی، توسعه ورزش همگانی زنان، توسعه سلامت زنان)، حاصل شد. بر اساس این مفاهیم پرسشنامه‌ای با ۸۵ گویه استخراج شد.

جدول ۱. مولفه‌ها و سوالات پرسشنامه

مولفه	شماره سوالات
تفکر راهبردی	۵-۱
نهادهای تصمیم‌گیرنده	۱۰-۶
عدالت توزیعی	۱۴-۱۱
تکنولوژی	۱۸-۱۵

عوامل فردی	۲۵-۱۹
عوامل بین فردی	۳۰-۲۶
عوامل اجتماعی	۳۹-۳۱
عوامل فرهنگی	۴۳-۴۰
عوامل اقتصادی	۴۶-۴۴
جهت گیری رسانه ای	۵۱-۴۷
قوانین و مقررات	۵۴-۵۲
ضعف ساختاری	۶۰-۵۵
کمبود منابع مالی	۶۵-۶۱
کمبود منابع انسانی	۶۸-۶۶
ایجاد پیش زمینه های رسمی توسعه مشارکت	۷۰-۶۹
ترویج فرهنگ مشارکت	۷۲-۷۱
طراحی نظام مشارکت	۷۵-۷۳
سرمایه اجتماعی	۸۲-۷۶
توسعه سلامت زنان	۸۵-۸۳

به منظور سنجش روائی پرسشنامه، دو نوع روائی منطقی و روائی سازه در نظر گرفته شده و در این راستا، روائی محتوا، اعتبار ظاهری و اعتبار عاملی (تحلیل عاملی) بررسی شدند، تمامی این آزمون‌ها با استفاده از نرم افزار اسمارت پی ال اس^۱ انجام گرفته است، به عقیده فرنل و لاکر (۱۹۸۱)، دو معیار برای تحلیل عاملی به کار می‌رود، اول آنکه بارهای عاملی برای متغیرهای مشاهده شده باید بزرگتر از ۰/۰۵ باشد و ثانیاً پایایی مجموع متغیرها بیان کننده عامل مورد نظر باید بزرگتر ۰/۰۸ باشد. در نگرشی محتاطانه، بارهای عاملی بزرگتر از ۰/۷ از اعتبار مناسبی برخوردار هستند.

جدول ۲. مربوط به تحلیل های روائی و پایایی مدل تحقیق در نرم افزار پی ال اس

متغیر	آلفای کرونباخ	پایایی مرکب	میانگین واریانس
عوامل علی	۰/۸۲	۰/۸۵	۰/۶۰
عوامل زمینه ای	۰/۷۴	۰/۸۲	۰/۶۱
عوامل مداخله گر	۰/۹۱	۰/۹۴	۰/۶۱
راهبردها	۰/۷۲	۰/۸۳	۰/۶۱
پیامدها	۰/۷۵	۰/۸۱	۰/۵۷

در این تحقیق برای تفسیر مقادیر بارهای عاملی، نگرش فورنل و لاکر (۱۹۸۱) مورد استفاده قرار گرفت. با توجه به خروجی نرم افزار تمامی بارهای عاملی گویه های متغیرهای پژوهش بیشتر از ۰/۵ بوده و بنابراین گویه های مذکور از اعتبار مناسبی برخوردارند. از سوی دیگر، داده های جدول ۲ نشان می دهد که پایایی مرکب برای همه متغیرها بزرگتر از ۰/۷ و میانگین واریانس برای تمام متغیرها، بزرگتر از ۰/۵ می باشد که این مقادیر، اعتبار همگرایی نسبتاً بالایی را نشان می دهند. جهت بررسی نرمال بودن داده از نرم افزار اس. پی. اس. و آزمون KS استفاده شده است. نتایج، عدم معنی داری آزمون

¹ PLS

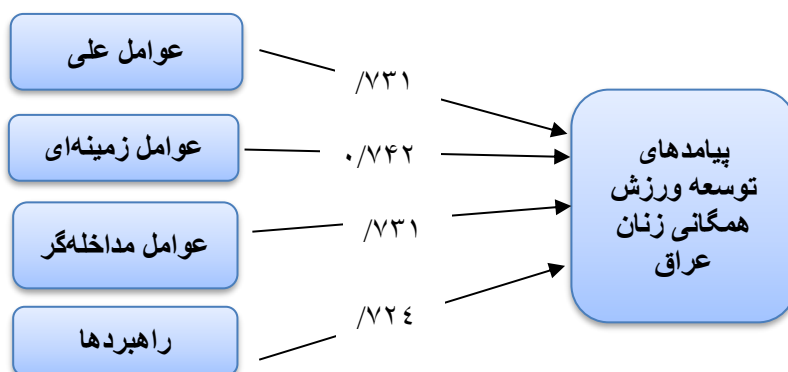
کالموگراف اسمیرنف را نشان داده است بنابراین از مدل حداقل مربعات جزئی و نرم افزار PLS جهت تحلیل داده‌ها استفاده شده است. زیرا یکی از قابلیت‌های مهم این نرم افزار و مدل حداقل مربعات جزئی (پی.ال.اس.)، نسبت به نرم‌افزارهای مشابه نظیر ایموس و لیزرل و... مدل‌سازی داده‌ای با توزیع غیر نرمال می‌باشد.

یافته‌ها

برای بررسی برازش مدل ساختاری پژوهش از چندین معیار استفاده می‌شود که اولین و اساسی ترین معیار، آماره t می‌باشد. ابتدایی ترین معیار برای سنجش رابطه بین متغیر در مدل (بخش ساختاری)، اعداد معنی دار t است. در صورتی که مقدار این اعداد از ۱/۹۶ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه بین متغیرها و در نتیجه تأیید فرضیه های پژوهش در سطح اطمینان ۰/۹۵ است همچنین مقدار معناداری نیز به همان موضوع اشاره می‌کند و اگر کمتر از ۰/۰۵ باشد رابطه بین متغیرها را در سطح اطمینان ۰/۹۵ می‌پذیرد. نتایج حاصل از مدل ساختاری پژوهش حاضر در قالب نمودار (۱) و جدول (۳) نشان داده شده است.

جدول ۳. مقادیر ضریب مسیر مستقیم و آماره t فرضیه های مرتبط با مسیرهای مدل تحقیق

مسیر	رابطه	ضریب مسیر	آماره t	معناداری	نتیجه
اول	عوامل علی	۰/۷۳۱	۳/۸۵۶	۰/۰۰۱	تایید
دوم	عوامل زمینه‌ای	۰/۷۴۲	۳/۶۱۱	۰/۰۰۱	تایید
سوم	عوامل مداخله‌گر	۰/۷۵۳	۳/۸۲۱	۰/۰۰۱	تایید
چهارم	راهبردها	۰/۷۲۴	۳/۴۲۱	۰/۰۰۱	تایید

شکل ۱. مدل تحلیل مسیر

با توجه به الگوی تفسیری در مدل‌سازی معادلات ساختاری، چنانچه مقدار آماره t مربوط به یک مسیر از ۱/۹۶ بزرگتر باشد می‌توان گفت که مسیر مربوطه در سطح ۹۵ درصد معنی دار می‌باشد و فرضیه مربوط به آن مسیر تأیید می‌گردد. با توجه به نتایج جدول فوق (جدول ۳) می‌توان اینگونه نتیجه گیری نمود که بین تمامی متغیرهای مستقل مورد بحث با پیامدهای توسعه ورزش همگانی زنان عراق، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. مهمترین عامل تأثیرگذار بر پیامدهای توسعه ورزش

همگانی زنان عراق؛ عامل زمینه ای با ضریب تأثیر (۰/۷۴۲) بوده است. در ادامه معیارهای R^2 و Q^2 که مربوط به متغیرهای وابسته می باشند مورد بررسی قرار خواهند گرفت. R^2 نشان می دهد متغیرهای مستقل چه اندازه بر متغیر وابسته تأثیر می گذارد که سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳، و ۰/۶۷ به عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی در نظر گرفته شده همچنین Q^2 نشان می دهد که متغیر های مستقل چه اندازه متغیر وابسته را پیش بینی می کنند که سه مقدار ۰/۲۰، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ نشان می دهد که متغیرهای مستقل پیش بینی ضعیف، متوسط و قوی از متغیر وابسته را دارند. جدول زیر این مقادیر را برای متغیر وابسته عملکرد سازمانی نشان می دهد.

جدول ۴. معیارهای R^2 و Q^2 متغیر وابسته

متغیر	R^2	نتیجه	Q^2	نتیجه
مقدار	۰/۷۰۳	قوی	۰/۶۵۴	قوی

با توجه به نتایج به دست آمده . معیارهای R^2 و Q^2 برای متغیر پیامدهای توسعه ورزش همگانی زنان عراق در محدوده قوی قرار دارند بنابراین می توان گفت که چهار متغیر عوامل علی، زمینه ای، مداخله گر و راهبرد ها تأثیر قوی بر متغیر پیامدهای توسعه ورزش همگانی زنان عراق دارند و پیش بینی قوی از آن دارند. به طور کلی برای ارزیابی مدل تحلیل عاملی تأییدی و معادلات ساختاری در روش PLS، از معیار GOF استفاده می کنند. میانگین R^2 های مدل ساختاری نیز گویایی برازش خوب مدل می باشد. نتایج GOF و R^2 را می توان در جدول ۵ مشاهده نمود:

جدول ۵. معیارهای GOF و R^2 در برازش مدل

متغیر	R^2	نتیجه	GOF	نتیجه
مقدار	۰/۶۸۴	قوی	۰/۷۱۲	قوی

بحث و نتیجه گیری

نتایج به دست آمده از این پژوهش نشان می دهد که توسعه ورزش همگانی زنان متأثر از مجموعه ای از عوامل زمینه ای است که در پنج مقوله اصلی شامل عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، عوامل اقتصادی، جهت گیری رسانه ای، و قوانین و مقررات طبقه بندی می شوند. تحلیل داده ها حاکی از آن است که این عوامل نه به صورت مستقل، بلکه در تعامل با یکدیگر، بسترهای ساختاری و نهادی مشارکت زنان در فعالیتهای ورزشی را شکل می دهند.

در حوزه عوامل اجتماعی، مشخص شد که نگرش ها، هنجارها و انتظارات اجتماعی مرتبط با نقش های جنسیتی تأثیر بسزایی در نحوه مواجهه زنان با فعالیتهای ورزشی دارند. در جوامعی که ساختار اجتماعی بر مبنای نقش های سنتی و مردمحور بنا شده، مشارکت ورزشی زنان با چالش هایی نظیر قضاوت های اجتماعی، فشارهای بیرونی و فقدان حمایت جمعی مواجه است. در چنین بافتی، ورزش نه به عنوان یک حق اجتماعی برای زنان، بلکه به عنوان امری حاشیه ای و گاه نامطلوب تلقی می شود. در مقابل، در بسترهایی

که نگرش‌های اجتماعی از الگوی مشارکت‌محور و جنسیت‌پذیر تبعیت می‌کنند، حضور زنان در ورزش نه تنها مشروع تلقی می‌شود، بلکه به عنوان ابزاری برای توانمندسازی اجتماعی نیز در نظر گرفته می‌شود. این یافته با نتایج تحقیق درامندرا (۲۰۲۴) همسو است (25). عوامل فرهنگی نیز در بازتولید و تثبیت یا تضعیف مشارکت زنان نقش کلیدی ایفا می‌کنند. فرهنگ عمومی جامعه از طریق ارزش‌گذاری به فعالیت‌های خاص، تعریف نقش‌های جنسیتی، و نحوه بازنمایی بدن زنانه، مشارکت زنان در ورزش را مشروعیت می‌بخشد یا به حاشیه می‌راند. این یافته با نتایج تحقیق پائودل و همکاران (۲۰۲۳) و کیومگ و همکاران (۲۰۲۴) همسو می‌باشد (26). (27).

عوامل اقتصادی نیز از زوایای مختلف بر مشارکت زنان اثرگذارند. نخست، محدودیت‌های مالی در سطح فردی و خانوادگی، به‌ویژه در طبقات کم‌درآمد، دسترسی زنان به امکانات و خدمات ورزشی را محدود می‌سازد. دوم، ضعف در سیاست‌های حمایتی اقتصادی از سوی نهادهای دولتی و غیردولتی موجب می‌شود که ورزش برای بسیاری از زنان به فعالیتی پرهزینه و دست‌نیافتنی تبدیل شود. ریچارد و همکاران (۲۰۲۲) به نتایج مشابهی دست یافتند (28).

در زمینه رسانه‌ای، نتایج مطالعه نشان داد که جهت‌گیری رسانه‌ها در قبال ورزش زنان، نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌دهی افکار عمومی و هویت ورزشی زنان دارد. رسانه‌ها از طریق نوع پوشش خبری، نحوه بازنمایی زنان ورزشکار، و میزان زمان و فضای اختصاص‌یافته به ورزش زنان، می‌توانند تصویر مثبتی از مشارکت زنان ارائه دهند یا آن را تضعیف کنند. این یافته با مطالعات ساهین و همکاران (۲۰۲۴) و مارتیز و همکاران (۲۰۲۰) همسو است (12, 29).

در نهایت، قوانین و مقررات به عنوان زیرساخت نهادی توسعه ورزش زنان، نقش بنیادینی در تضمین عدالت جنسیتی در ورزش ایفا می‌کنند. وجود سیاست‌های قانونی مشخص، الزام‌آور و کارآمد در زمینه تخصیص منابع، دسترسی به امکانات، و حمایت از ورزشکاران زن، از جمله عوامل تسهیل‌کننده مشارکت محسوب می‌شوند. این یافته با نتیجه تحقیق پاون و ساین (۲۰۲۴) همسو است (30).

یافته‌های حاصل از تحقیق حاضر نشان داد که سه مقوله اصلی شامل ضعف ساختاری، کمبود منابع مالی، و کمبود منابع انسانی به عنوان عوامل مداخله‌گر، نقشی محدودکننده در مسیر توسعه ورزش همگانی زنان ایفا می‌کنند.

در گام نخست، ضعف ساختاری به عنوان یک عامل بنیادین در ناکارآمدی سیاست‌های توسعه ورزش زنان شناسایی شد. ساختارهای موجود در حوزه ورزش، به‌ویژه در بخش‌های عمومی و دولتی، فاقد طراحی مناسب برای پاسخ‌گویی به نیازهای جنسیتی زنان هستند. برای رفع این معضل، بازمهندسی ساختارهای موجود و نهادینه‌سازی شاخص‌های عدالت جنسیتی در سیاست‌گذاری‌های کلان توصیه می‌شود. این یافته با نتایج تحقیق ترسل (۲۰۲۳) همسو است (31).

در سطح دوم، کمبود منابع مالی به عنوان مانعی جدی در توسعه ورزش زنان، چه در سطح خرد (فردی و خانوادگی) و چه در سطح کلان (سازمانی و نهادی)، نمایان است. محدود بودن بودجه اختصاص‌یافته به ورزش زنان، تخصیص ناکارآمد منابع، و اولویت‌دهی

به سایر بخش‌ها از دلایل اصلی این مسئله هستند. بسیاری از برنامه‌های ورزشی زنان به دلیل نبود پشتوانه مالی مستحکم یا حمایت‌های نهادی مؤثر، در حد طرح باقی می‌مانند یا اجرا نمی‌شوند. این یافته با نتایج تحقیق ریچ و همکاران (۲۰۱۹) همسو است (13).

سومین عامل مداخله‌گر شناسایی شده در این پژوهش، کمبود منابع انسانی متخصص و متعهد در حوزه ورزش زنان است. توسعه ورزش همگانی نیازمند نیروهای انسانی توانمندی است که علاوه بر تخصص فنی در حوزه ورزش، به حساسیت‌های فرهنگی و اجتماعی مرتبط با جنسیت نیز آگاه باشند.

در این پژوهش، شرایط علی به‌منزله عواملی شناسایی شدند که به‌طور مستقیم و بنیادین بر شکل‌گیری و تقویت پدیده اصلی، یعنی توسعه ورزش همگانی زنان، اثرگذار هستند. نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان داد که شش مقوله اصلی—شامل نگرش راهبردی در مدیریت ورزش، عملکرد نهادهای تصمیم‌گیر، الگوی توزیع عادلانه منابع، بهره‌گیری از فناوری، ویژگی‌های فردی، و تعاملات بین فردی—به‌عنوان محورهای کلیدی شرایط علی در این زمینه نقش‌آفرینی می‌کنند. این عوامل به‌گونه‌ای درهم‌تنیده و هم‌افزا عمل می‌کنند؛ به این معنا که نبود یا ضعف در هر یک از این حوزه‌ها می‌تواند روند توسعه ورزش زنان را مختل یا با تأخیر مواجه سازد. نگرش بلندمدت در سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری‌های هماهنگ و پاسخ‌گو، توزیع متوازن امکانات، استفاده از ابزارهای نوین فناورانه، ظرفیت‌های انگیزشی و آگاهی فردی زنان، و همچنین حمایت‌های اجتماعی و روابط انسانی، همگی بسترهای اولیه و ضروری برای تحقق مشارکت فراگیر زنان در فعالیت‌های ورزشی را فراهم می‌سازند.

یکی از عوامل علی تأثیرگذار بر توسعه ورزش همگانی زنان، تفکر راهبردی در سطح کلان مدیریتی و سیاست‌گذاری است. در فقدان چنین نگاهی، برنامه‌ها اغلب مقطعی، پراکنده و تحت تأثیر فشارهای سیاسی یا تبلیغاتی شکل می‌گیرند. در حالی که توسعه ورزش زنان نیازمند استراتژی‌هایی کل‌نگر، با اهداف میان‌مدت و بلندمدت، بر پایه تحلیل داده‌های جامعه‌شناختی و فرهنگی است. وجود نهادهایی با قدرت تحلیلی و راهبردی می‌تواند مسیر توسعه را هدفمندتر و اثربخش‌تر کند. نبود تفکر راهبردی، سبب شده بخش بزرگی از ظرفیت‌های بالقوه ورزش زنان بدون بهره‌برداری باقی بماند. این نتایج با مطالعات انجام شده توسط هاوو و همکاران (۲۰۲۳) و سولار و همکاران (۲۰۲۳) هماهنگی قابل توجهی دارد؛ این پژوهش‌ها بر این نکته تأکید دارند که داشتن تفکر استراتژیک موجب تعیین اهداف روشن و اولویت‌بندی مؤثر در برنامه‌های ورزش همگانی می‌شود و به تضمین انطباق این برنامه‌ها با اهداف سلامت و بهبود رفاه عمومی جامعه کمک می‌کند (16, 32).

نهادهای تصمیم‌گیرنده در عرصه سیاست‌گذاری ورزشی نقش مستقیم و مؤثری در شکل‌گیری روند توسعه ورزش همگانی زنان ایفا می‌کنند. این نهادها شامل وزارت ورزش و جوانان، شهرداری‌ها، فدراسیون‌ها، نهادهای آموزشی و حتی رسانه‌های سیاست‌گذار هستند که با تعیین اولویت‌ها، تخصیص منابع، و تدوین آیین‌نامه‌ها، فضای توسعه یا محدودسازی ورزش زنان را تعریف می‌کنند. چنانچه این نهادها فاقد دیدگاه جنسیت‌محور و رویکرد حمایتی باشند، در عمل موانعی ساختاری برای مشارکت زنان ایجاد می‌شود. میزان کارآمدی و جهت‌گیری این نهادها، رابطه مستقیمی با میزان مشارکت زنان در عرصه ورزش همگانی دارد.

عدالت توزیعی به عنوان یکی از مؤلفه‌های اساسی در توسعه پایدار ورزش همگانی زنان، به چگونگی تخصیص منصفانه منابع، فرصت‌ها و خدمات ورزشی بین گروه‌های مختلف اجتماعی اشاره دارد. در بسیاری از نظام‌های ورزشی، توزیع منابع به گونه‌ای است که دسترسی زنان، به‌ویژه در مناطق محروم یا طبقات اجتماعی پایین، به امکانات و خدمات ورزشی با موانع جدی مواجه است. این بی‌عدالتی‌ها در قالب تفاوت‌های جنسیتی در دسترسی به فضاهای ورزشی، بودجه‌بندی غیرمتعادل، و سهم اندک زنان از برنامه‌های حمایت دولتی خود را نشان می‌دهد. این یافته با نتایج پژوهش‌های بن و همکاران (۲۰۱۶) و کلر (۲۰۱۹) همسو می‌باشد (33, 34).

فناوری و تکنولوژی‌های نوین در نقش ابزاری تسهیل‌گر و تحول‌آفرین، یکی از عوامل کلیدی در رشد ورزش همگانی زنان به شمار می‌رود. بهره‌گیری از اپلیکیشن‌های سلامت و تناسب اندام، پلتفرم‌های آموزشی مجازی، و ابزارهای هوشمند پایش فعالیت بدنی، به زنان امکان داده تا با وجود محدودیت‌های زمانی، مکانی یا فرهنگی، در محیط‌های دلخواه خود فعالیت ورزشی را دنبال کنند. این یافته با نتایج تحقیق جیمسون و ویجسندرا (۲۰۲۴) مبنی بر اهمیت پلتفرم‌های دیجیتال برای تعامل با جوامع مختلف همسو است (35).

عوامل فردی همچون انگیزه شخصی، باور به توانمندی جسمانی، خودپنداره بدنی، و آگاهی نسبت به مزایای ورزش، از دیگر عوامل علی تأثیرگذار در توسعه ورزش زنان هستند. زنان با سطح خودکارآمدی بالا، اعتمادبه‌نفس بدنی و نگرش مثبت به فعالیت بدنی، با احتمال بیشتری در فعالیت‌های ورزشی مشارکت می‌کنند.

عوامل بین‌فردی نظیر حمایت خانواده، همراهی دوستان، نقش مربیان و معلمان تربیت‌بدنی، و نگرش‌های اجتماعی محیط پیرامون، نقش کلیدی در تسهیل یا ممانعت از مشارکت زنان در ورزش دارند. وجود خانواده‌ای حامی، گروه دوستان فعال در ورزش، و محیط‌های اجتماعی پذیرا، می‌تواند انگیزه زنان برای شروع یا استمرار ورزش را به‌شدت افزایش دهد. در مقابل، وجود فشارهای اجتماعی، نگاه‌های منفی یا تحقیرآمیز، و بی‌تفاوتی اطرافیان نسبت به ورزش زنان، مانعی جدی در مسیر مشارکت ورزشی آنان است. این یافته با نتایج تحقیق جیمز (۲۰۰۸) همسو است (36).

بر مبنای نتایج به‌دست‌آمده از پژوهش حاضر، سه مقوله‌ی محوری در قالب پیامدهای ناشی از توسعه ورزش همگانی زنان شناسایی گردید که عبارت‌اند از: ارتقاء سرمایه اجتماعی، گسترش مشارکت زنان در ورزش همگانی، و بهبود ابعاد مختلف سلامت زنان. یکی از پیامدهای کلیدی توسعه ورزش همگانی زنان، ارتقاء سرمایه اجتماعی در جامعه است. سرمایه اجتماعی به عنوان شبکه‌ای از روابط اجتماعی، هنجارهای تعاملی و اعتماد متقابل میان افراد و گروه‌ها تعریف می‌شود که منجر به همکاری مؤثر و انسجام اجتماعی می‌گردد (37). مشارکت زنان در فعالیت‌های ورزشی، به‌ویژه در قالب برنامه‌های جمعی و گروهی، فرصت تعاملات مثبت اجتماعی را افزایش داده و زمینه‌ساز ایجاد پیوندهای اجتماعی قوی‌تری می‌گردد (38).

توسعه ورزش همگانی زنان نه تنها یک پیامد مستقیم بلکه یک فرآیند بازتابی و تقویت‌کننده نیز به‌شمار می‌آید که از طریق تقویت زیرساخت‌های مشارکت، تغییر نگرش‌ها و فراهم‌سازی فرصت‌های برابر تحقق می‌یابد. یکی از یافته‌های اساسی این تحقیق

نشان می‌دهد که در پی تقویت عوامل علی مناسب، مشارکت زنان در فعالیت‌های ورزشی به‌طور ملموسی افزایش می‌یابد و موجب گسترش دامنه ورزش همگانی در میان جمعیت زنان می‌شود.

از منظر اجتماعی، توسعه ورزش همگانی در بین زنان نه تنها به بهبود کیفیت زندگی و افزایش رضایت از زندگی منجر می‌شود، بلکه به شکل‌گیری هویت جمعی ورزشی و افزایش سطح آگاهی نسبت به نقش ورزش در زندگی زنان نیز کمک می‌کند. حضور گسترده‌تر زنان در عرصه ورزش، می‌تواند تغییراتی در ساختارهای مردسالارانه در حوزه ورزش ایجاد کرده و الگویی برای مشارکت برابر در سایر بخش‌ها باشد. در نتیجه، گسترش ورزش همگانی زنان نه تنها به عنوان یک پیامد قابل توجه بلکه به عنوان عامل پیش‌برنده در چرخه توسعه اجتماعی و فرهنگی جوامع محسوب می‌شود.

سلامت زنان یکی دیگر از پیامدهای مهم توسعه ورزش همگانی است که هم جنبه جسمانی و هم ابعاد روانی و اجتماعی را دربرمی‌گیرد. علاوه بر این، ارتقاء سلامت از طریق ورزش همگانی می‌تواند به توانمندسازی زنان در سایر زمینه‌های زندگی نیز منجر شود. زنانی که از نظر جسمانی و روانی در وضعیت مطلوب‌تری قرار دارند، معمولاً از اعتماد به نفس بالاتری برخوردارند، عملکرد اجتماعی و شغلی موفق‌تری دارند و مشارکت بیشتری در فرآیندهای تصمیم‌گیری خانوادگی و اجتماعی نشان می‌دهند. به همین دلیل، توسعه سلامت زنان از رهگذر ورزش، نه تنها یک پیامد زیستی بلکه یک ابزار توسعه انسانی و اجتماعی نیز محسوب می‌شود. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که ترویج ورزش همگانی در میان زنان، رویکردی کارآمد برای دستیابی به جامعه‌ای سالم‌تر، پویاتر و برخوردارتر از منظر سلامت همگانی خواهد بود (39-41).

نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان داد که سه مقوله اصلی—شامل ایجاد پیش زمینه‌های رسمی توسعه مشارکت، ترویج فرهنگ مشارکت، طراحی نظام مشارکت—به عنوان مقوله‌های کلیدی راهبردها در این زمینه نقش‌آفرینی می‌کنند. ایجاد پیش‌زمینه‌های رسمی برای مشارکت زنان در ورزش همگانی، به معنای فراهم‌سازی بسترهای نهادی، قانونی و سیاست‌گذاری است که امکان حضور ساختاریافته و پایدار زنان در این عرصه را فراهم می‌آورد. از سوی دیگر، حضور زنان در سطوح مدیریتی و تصمیم‌سازی ورزش نیز از مصادیق ایجاد پیش‌زمینه‌های رسمی تلقی می‌شود. گنجاندن زنان در شوراهای ورزشی، فدراسیون‌ها و کمیته‌های تصمیم‌گیر موجب می‌شود که نیازها و خواسته‌های آنان در سیاست‌گذاری‌های کلان منعکس گردد.

ترویج فرهنگ مشارکت ورزشی زنان، یکی از ارکان کلیدی در استراتژی‌های توسعه ورزش همگانی به شمار می‌رود. فرهنگ به عنوان مجموعه‌ای از باورها، هنجارها و ارزش‌های اجتماعی، نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری رفتارها و گرایش‌های فردی و جمعی دارد. در بسیاری از جوامع، نگرش‌ها و باورهای سنتی نسبت به ورزش زنان، به‌ویژه در فضاهای عمومی، با محدودیت‌ها و کلیشه‌هایی همراه بوده است که مانع از مشارکت مؤثر آنان شده است. بنابراین، تغییر این نگرش‌ها و بازتعریف نقش زنان در فضای عمومی ورزش از طریق ترویج فرهنگی، ضرورتی انکارناپذیر است (4, 42).

طراحی نظام مشارکت به معنای ایجاد چارچوب‌های ساختاریافته، منسجم و نظام‌مند برای تسهیل و هدایت مشارکت زنان در ورزش همگانی است. این نظام باید بر پایه اصول علمی، شفافیت فرآیندها، و پاسخ‌گویی نهادی شکل گیرد تا مشارکت را از حالت پراکنده، مقطعی و نمادین به یک جریان پایدار و هدفمند ارتقا دهد. در این راستا، تعریف سازوکارهای اجرایی مشخص، تعیین نقش و مسئولیت سازمان‌ها و نهادهای متولی، و ایجاد هماهنگی میان بخش‌های مختلف اجرایی، بخشی از فرایند طراحی این نظام است. چنین ساختاری باید بر مبنای نیازسنجی دقیق از گروه‌های هدف، از جمله زنان در سنین مختلف، اقلشار آسیب‌پذیر، و ساکنان مناطق کم‌برخوردار تنظیم گردد.

نظام مشارکت طراحی شده باید هم‌راستا با رویکردهای توسعه پایدار بوده و به گونه‌ای عمل کند که مشارکت زنان در ورزش به عنوان یک حق شهروندی نهادینه گردد. در این میان، توجه به عدالت اجتماعی، دسترسی برابر به منابع، و طراحی سیاست‌های تشویقی برای گروه‌های کم‌مشارکت نیز از جمله اصول اساسی این نظام است. طراحی چنین ساختاری، نه تنها به افزایش کمی مشارکت کمک می‌کند بلکه کیفیت تجربه ورزشی زنان را نیز ارتقاء داده و آنان را به کنشگران فعال در حوزه ورزش همگانی تبدیل می‌سازد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاق

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

منابع

1. Asadzadeh A, Bagheri G, Alidoost Qahfarokhi I, Saberi A. Designing a strategic evaluation model for public sports programs of the Ministry of Sports and Youth until the horizon of 4141 with a phenomenological approach. Contemporary Research in Sports Management. 2019;9(18):107-21.

2. Shahbazi M, Shabani Moghadam K, Safari M. Public sports: Necessity, obstacles, and solutions. *Quarterly Journal of Majlis and Strategy*. 2013;20(76):69-97.
3. Howie EK, Guagliano JM, Milton K, Vella SA, Gomersall SR, Kolbe-Alexander TL, et al. Ten research priorities related to youth sport, physical activity, and health. *Journal of Physical Activity and Health*. 2020;17(9):920-9.
4. Andersen MH, Ottesen L, Thing LF. The social and psychological health outcomes of team sport participation in adults: An integrative review of research. *Scandinavian Journal of Public Health*. 2019;47(8):832-50.
5. Wakewich P, Parker BF. Mapping research on women and health in northwestern Ontario. *National Network on Environments and Women's Health*. 2002.
6. Ahmad SA, Shajie R, Mohammadi Raoof M. A comparative study of the status of public sports in Iran and selected countries. 2020.
7. Ahmed HM, Blaha MJ, Nasir K, Rivera JJ, Blumenthal RS. Effects of physical activity on cardiovascular disease. *The American Journal of Cardiology*. 2012;109(2):288-95.
8. Das D, Kumar P, Dixit A, Vivek. The Missing Gender: Examining the Barriers to Women's Participation in Sports in India. *Business Perspectives and Research*. 2023.
9. McTiernan A. Mechanisms linking physical activity with cancer. *Nature Reviews Cancer*. 2008;8(3):205-11.
10. Coll CV, Domingues MR, Gonçalves H, Bertoldi AD. Perceived barriers to leisure-time physical activity during pregnancy: A literature review of quantitative and qualitative evidence. *Journal of Science and Medicine in Sport*. 2017;20(1):17-25.
11. Guthold R, Stevens GA, Riley LM, Bull FC. Worldwide trends in insufficient physical activity from 2001 to 2016: A pooled analysis of 358 population-based surveys with 1.9 million participants. *Lancet Global Health*. 2018;6(10):e1077-e86.
12. Şahin A, Soylu D, Toktas E, Köse N. The Impact of Media Representation on Female Athlete Identity and Self-Perception. *International Journal of Sport Studies for Health*. 2024;7(3).
13. Rich K, Nicholson M, Randle E, Donaldson A, O'Halloran P, Staley K, et al. Participant-centered sport development: A case study using the leisure constraints of women in regional communities. *Leisure Sciences*. 2022;44(3):323-42.
14. Pawan SR. Navigating legal challenges for women in Indian sports. *International Journal of Sports, Exercise and Physical Education*. 2023. doi: 10.33545/26647281.2023.v5.i1a.57.
15. Gard M, Dionigi RA, Dionigi C. From a lucky few to the reluctant many: interrogating the politics of sport for all Sport and Physical Activity across the Lifespan: Critical Perspectives 2018. 67-89 p.
16. Hao Y, Qiu Z, Xu Q, He Q, Fang X, Wang C. Innovation strategy design of public sports service governance based on cloud computing. *Journal of Cloud Computing*. 2023;12(1):69.
17. Ferdowsi MH, Shahouli Koohshouri J. Strategies of key players in Iranian university sports regarding the COVID-19 pandemic using the McTorr method. 2020.
18. Asadi N. Analytical study of sports management in the country with a focus on women's sports: Doctoral dissertation, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Islamic Azad University, Tehran Central Branch; 2019.
19. Parsajoo A, Javadipour M, Zaraiyan H. Determining strategies for social participation in public sports in Iran. *Contemporary Research in Sports Management*. 2018;8(16):13-28.
20. Nazari R, Shahouli Koohshouri J, Askari AR. Identifying disruptors and drivers affecting the future of physical education sports in Iran. 2020.
21. Abedini S, Talebi S. Socio-cultural factors related to citizens' inclination towards public sports in Khalkhal. *Applied Sociology*. 2017;28(65):131-44.
22. Moradi M, Henari H, Ahmadi A. The role of four media types in the development of public sports culture. *Sports Management Journal*. 2011;3(26):9-109.
23. Vafae Moghadam A, Farzan F, Razavi MH, Afshari M. Analyzing the factors for the development of public sports based on grounded theory. *Sports Management Studies*. 2018;52:43-72.
24. Rostami Yingjeh P, Akbari T, Rostami Yingjeh M. Factors affecting the development of public sports among students. 2021.
25. Dharmendra G. Analysing the socioeconomic barriers to sports participation in urban areas. *International Journal of Sports, Exercise and Physical Education*. 2024. doi: 10.33545/26647281.2024.v6.i1b.79.
26. Ciomag RV, Pop C. Cultural and Sporting Characteristics of Countries Participating in Sports Competitions. *Marathon*. 2024;16(1):19-26.
27. Paudel S, Mishra GD, Veitch J, Mielke GI, Hesketh KD. Examination of Physical Activity, Organized Sport, and Sitting Time Among Women and Mothers From Culturally and Linguistically Diverse Backgrounds. *Journal of Physical Activity and Health*. 2023;21(3):229-37.
28. Richard V, Piumatti G, Pullen N, Lorthe E, Guessous I, Cantoreggi N, et al. Socioeconomic inequalities in sport participation: pattern per sport and time trends-a repeated cross-sectional study. *BMC Public Health*. 2023;23(1):785.
29. Martinez R, Bhalla J. Impact of professional women athletes' media representations on collegiate women athletes. *International Journal of Undergraduate Research and Creative Activities*. 2023;12(2):4.

30. Pawan K, Singh N, Hussain. Mental health struggles among female athletes: Examining the unique challenges faced by women in sports. *International Journal of Sports, Exercise and Physical Education*. 2024. doi: 10.33545/26647281.2024.v6.i1a.74.
31. Trussell DE, Kerwin S, Lyn A, Harris L. An Integrative Review and Critical Analysis of the State of Research on Gender and Women and Girls' Sport Participation (2000-2020). *Quest*. 2024;76(1):1-20.
32. Soler-Tonda M, Gonzalez R, Gasco J, Llopis J. Strategic management tools for sports management in a public administration body: A case study. *Sustainability and Sports Science Journal*. 2023;1(1):3-15.
33. Benn T, Jahromi MK, Koca C. International developments in policy and practice for equity: Girls and women in physical education, physical activity and sport In *Women and Sport in Latin America*: Routledge; 2016. 18-31 p.
34. Koller D. The new gender equity in elite women's sports In *Routledge Handbook of the Business of Women's Sport*: Routledge; 2019. 217-27 p.
35. Jamieson AR, Wijesundara HD. A review of adaptive equipment and technology for exercise and sports activities for people with disabilities. *Disability and Rehabilitation: Assistive Technology*. 2024;1-13.
36. James G, Clawson. Sources of Interpersonal Influence. *Social Science Research Network*. 2008.
37. Brown KM, Hoyer R, Nicholson M. Generating trust? Sport and community participation. *Journal of Sociology*. 2014;50(4):437-57.
38. Lewandowski JD. Sport, trust, and social capital. *Comparative Sociology*. 2018;17(3-4):386-405.
39. Doré I, O'Loughlin JL, Beauchamp G, Martineau M, Fournier L. Volume and social context of physical activity in association with mental health, anxiety and depression among youth. *Preventive Medicine*. 2016;91:344-50.
40. Eime R, Harvey J, Payne W. Dose-response of women's health-related quality of life (HRQoL) and life satisfaction to physical activity. *Journal of Physical Activity and Health*. 2014;11(2):330-8.
41. Sorenson SC, Romano R, Scholefield RM, Martin BE, Gordon JE, Azen SP, et al. Holistic life-span health outcomes among elite intercollegiate student-athletes. *Journal of Athletic Training*. 2014;49(5):684-95.
42. Hoseini SE, Moghaddam KS, Salehipour M. Inhibiting factors analysis (social, personal) of female students participating in public sport along with provided solutions. 2014.